

Enèsima lliçó

Per si a algú li quedava cap dubte, el recent debat d'investidura de Pedro Sánchez ha evidenciat que PSOE, PP i Ciudadanos són exactament la mateixa cosa pel que respecta a Catalunya.

Cap aportació nova, cap coneixement ni reconeixement de la realitat catalana, ben al contrari, el pacte amb Rivera que havia de portar Sánchez a la Moncloa vetava qualsevol referèndum, acabava amb la immersió lingüística i mantenia la unitat d'Espanya com l'única referència immutable de la política espanyola.

Les rèpliques de Sánchez als grups catalans han evidenciat altre cop que el discurs que Franco va traslladar al Rei Joan Carles segueix forjant l'Estat que ara defensen uns altres: "per damunt de tot cal preservar la unitat d'Espanya". Aquesta és la realitat en què ens movem, el relat de país heretat del dictador preval en la política espanyola.

No resulta estrany que la gent del Partit Popular actuïn així, al cap i ala fi, el seu fundador, Manuel Fraga, fou ministre amb Franco, així com tampoc resulta estrany que aquells que volen ser el relleu generacional de les elits del PP, és adir, Ciudadanos, assumeixin amb satisfacció aquesta mateixa herència.

Més incompreensible resulta que el PSOE es doblegui a ser la comparsa del PP pel que respecta a Catalunya, tanmateix, no fa sinó demostrar que en l'alternança del Gobierno el PSOE ha après a ser Estat, a defensar les seves estructures i a servir a aquells per als qui l'Estat espanyol sempre ha treballat, que en cap cas som els ciutadans i molt menys encara els ciutadans de Catalunya.

Tot plegat, una altra lliçó, l'enèsima, de la necessitat de marxar i com més aviat millor! (7/03/16)

Ignasi Planas

President de Reagrupament

Sumari

Internacional

Una política exterior seriosa

per Josep Sort

PÀGINA 2

Municipalisme

El Born Centre Cultural

per Francisco Garcia

PÀGINA 3

Cultura

La llengua catalana com a símbol

per Teresa Casals

PÀGINA 4

Història

Cafè turc

per Jaume Fernández

PÀGINA 5

Territorials

Cens electoral

per Ferran Pujol

PÀGINA 6

I més...

La secció habitual de llibres de Pere Torra.

Una política exterior seriosa

No hi ha cap mena de dubte que un dels elements més destacats dels canvis polítics que s'han produït recentment a Catalunya ha estat la formació de la Conselleria d'Afers Exteriors, Relacions Institucionals i Transparència, encapçalada per Raül Romeva. S'ha donat així compliment a una proposta que ja en les eleccions del 2003, el llavors candidat a la Presidència de la Generalitat, Artur Mas, va incloure en el seu programa electoral. L'impacte internacional de la creació d'aquest departament ha estat també important. Els mitjans internacionals han esbombat la constitució del *Ministry of Foreign Affairs* català com una demostració fefaent que Catalunya va de veres cap a la Independència. Una demostració que s'ha vist reforçada també per contundents declaracions tant del President de la Generalitat, com del propi titular de la Conselleria, en aquest sentit. Finalment, com no podia ser d'una altra manera, un altre element que assenyala la importància estratègica d'aquest departament ha estat la reacció histèrica del Govern, dels partits del búnquer i, per descomptat, dels mitjans espanyols. El primer ja ha presentat un recurs davant del Tribunal Constitucional contra la nova Conselleria, amb l'objectiu darrer de suprimir-la. Aquesta resposta maldestra dels espanyols, no cal dir-ho, ens afavoreix sobremanera, perquè els retrata com uns autèntics troglodites, ja que negar a un govern com el català la capacitat de desenvolupar afers exteriors, a aquestes alçades de la història, és com impedir a algú que respiri amb l'excusa que consumeix oxigen. Però els espanyols ja fa molt temps que han perdut els papers i, a més, ara tenen problemes immediats com és el de formar el seu propi govern, després de passar tres mesos enfotent-se de la situació a Catalunya. Ara proven el seu propi xarop, i bé que els ho recorda, dia sí i dia també, que tenen un govern en funcions, el propi President Puigdemont.

Deixant, doncs, molt clar el meu

entusiasme, que és compartit, no en tinc cap dubte, pel conjunt de Reagrupament, no debades, en diverses ocasions ja havíem aprovat, en els nostres documents orgànics, la demanda de la constitució d'aquesta Conselleria, vull reflexionar sobre algun aspecte concret sorgit arran la primera compareixença del Conseller i del seu equip directiu a la Comissió d'Afers Exteriors corresponent del Parlament de Catalunya, que va tenir lloc el passat dia 9 de febrer.

En l'àmbit concret dels Afers Exteriors, naturalment, la intervenció del Conseller va ser impecable, i no va tenir cap problema a rebatre les crítiques, molt pobres, dels grups de l'oposició, a les quals ni tan sols val la pena referir-s'hi. Tanmateix, hi vaig trobar a faltar dos aspectes que penso que cada cop seran més clau a mesura que s'escurcen els 18 mesos que, en teoria, ha de durar aquesta legislatura.

Una primera mancança, clau, és no considerar els Estats Units o, com a mínim, no esmentar-lo, com una prioritat en l'Acció Exterior de la Generalitat. A veure: si hi ha una veritat en aquest món és que la Independència de Catalunya haurà de comptar amb el suport dels Estats Units, a no ser que tots ens tornem bojós i votem un govern monocolor de la CUP, cosa, ara per ara, bastant incerta. Cal tenir en compte, a més a més, que, en els darrers mesos, ja s'havien fet interessants progressos en aquest respecte, fins al punt que una delegació catalana ja va ser rebuda per diferents congressistes americans, tal i com ja es va remarcar en aquesta mateixa pàgina en un número anterior. Per definició, els Estats Units han d'estar al capdamunt de les prioritats de tota actuació exterior, i el fet que no s'esmentés explícitament ho vaig trobar a faltar.

En segon lloc, i, amb referència a la Unió Europea, a la qual, en aquest cas sí que se la reconeix com a prioritària, penso que ha arribat el moment, amb el nou equip, d'emfasitzar,

paral·lelament, l'actuació bilateral amb alguns dels principals estats membres i, molt concretament, ja ho he dit en anteriors ocasions aquí mateix, amb França. Catalunya és el pati del darrere de França, i a cap potència internacional, i França ho és, no li agrada que li remenin el pati del darrere. Ara bé, si veu que hi ha moviment, França voldrà controlar-lo, no fos cas que una altra potència internacional acabi assolint una posició avantatjosa davant dels seus propis nassos. Per això el govern català ha de fer entendre, ni que sigui per enèsima vegada, al govern francès, que anem a tota brida, i que és millor, fins i tot per als seus interessos estratègics, que acabi decantant-se per reconèixer la Independència de Catalunya. Per aconseguir-ho ha d'oferir a París propostes llamineres, en l'àmbit, per exemple, de les infraestructures, transport, defensa, i fins i tot algun tipus d'entesa més formal entre ambdues Repúbliques.

En definitiva, el que plantejo, esquemàticament, és que ha arribat l'hora d'accelerar, paral·lelament a la via de la Unió Europea, en tant que conjunt, la via de les relacions bilaterals amb aquells Estats amb els quals ens uneix una relació especial. No dic que, segurament, no s'hagin ja fet passos en aquest sentit, però sí que sostinc que ara és el moment de prémer l'accelerador, tot evitant els boicots que, sempre que pot, Espanya fa dins l'organigrama de la UE. Per això és necessari reforçar les relacions bilaterals amb països com França o Itàlia, sense oblidar Alemanya. I fer-ho sense cap complex. Fins i tot públicament. Fet que, segurament, crispria els nervis dels diplomàtics dels ministres espanyols. Perquè ja és el moment d'implementar una política exterior seriosa i guanyadora. (13/02/16)

Josep Sort

El Born Centre Cultural

Des que es va inaugurar el centre cultural del Born, allà per la Diada del 2013, que ha fet molt de mal a tots els nacionalistes espanyols. A tots els unionistes de tots els diferents tipus que hi ha. Els que es desviuen per la “sacrosanta unidad de España”, els que volen un federalisme que saben perfectament que no arribarà mai o els que diuen que són confederals, que exactament dins l'Estat espanyol és com dir que no s'és res. Per això sabem que també ha fet molt de mal a la gent de Barcelona en Comú. Una gent que no ho oblidem pas, està constituïda en una gran part per la gent d'Iniciativa per Catalunya i que durant els més de 20 anys que han estat al govern de la ciutat, no han mogut ni un sol dit perquè aquest projecte museístic avancés.

Tenint clar tot aquest balanç, no ens ha d'estranyar el que ha passat des que ha

pujat al poder l'alcaldesa Ada Colau. Primer, llançant un globus sonda per veure com reaccionaria la gent, dient que tancarien el Born. Quan l'opinió pública se'ls llença al damunt, llavors surten amb aquella cantarella tant munyida de “nosaltres no hem dit mai això. El que volem fer és mantenir-lo i no tant sols això, el volem ampliar a d'altres lluites.”

I aillà!, aquí hi ha la trampa. Ho explicaré amb un exemple. La llei del trilinguisme del PP a les Illes Balears. És clar que tothom vol que els seus fills, en deixar l'escola, parlin perfectament tres idiomes. Només faltaria! I només tres? Però el que tothom va tenir clar des de ben antuvi és que aquesta llei només es feia per reduir la presència del català a l'escola i per això de seguida van començar les mobilitzacions en contra d'aquesta maleïda llei.

Però allà han hagut de canviar de govern per tal de derogar-la. Aquí encara hi falta per a poder fer aquest canvi, perquè aquí es tracta del mateix. Tothom té clar que la lluita antifranquista, les lluites veïnals, feministes o del moviment gai han de tenir un reconeixement a la ciutat de Barcelona que, ara mateix, no tenen. Només faltaria!

Però el que ens ha de revoltar és que això ho vulguin fer a costa de reduir la memòria històrica de la Guerra de Successió. Aquesta memòria que tant els molesta i que volen esborrar del mapa fent aquesta trampa. La mateixa trampa que, repeteixo, va fer el PP amb el català a Ses Illes. No ho oblidem pas.

(22/02/16)

Francisco Garcia

La llengua catalana com a símbol

De motius per independitzar-nos de l'estat espanyol en tenim un munt i no hi ha cap reagrupat que no els conegui perfectament. Avui hem conegut les últimes manifestacions de la presidenta d'Andalúcia, senyora Susana Díaz, que exigeix a en Rajoy que no ofereixi als catalans ni un sol privilegi perquè no ens ho mereixem. Concretament es referia al repartiment dels diners procedents de la Unió Europea. Quin sarcasme el de la senyora Díaz!. Parla de privilegis de l'estat cap a Catalunya... Del PP d'en Rajoy cap a Catalunya...Deu parlar per a la seva parròquia, però encara que fos així, no es pot degradar tant la política, mentint amb aquest desvergonyiment.

Fa poc s'ha publicat l'Informe Anual sobre l'estat del català 2014 i les conclusions a què arriba aquest informe són el símbol del comportament de l'estat espanyol amb Catalunya. El català, avui, és una llengua en expansió amb una presència molt notable, en alguns casos molt per sobre del què li correspondria pel seu pes demogràfic. Hem arribat als 10 milions de parlants del català en totes les seves variants. Els últims 10 anys el nombre de parlants s'ha incrementat en 750000 persones noves i, pel que fa a les persones que el saben escriure, ha augmentat en un milió. Hauríem de parlar de la qualitat de la seva expressió oral i escrita però aquesta

part, molt important, no l'analitza l'esmentat informe. Cal remarcar, també, que la situació del català no és homogènia. Les comarques on es parla més català són la Terra Alta i el Priorat i on menys es parla és a la Vall d'Aran i al Barcelonès, com era d'esperar per diferents motius.

Sembla, doncs, que podríem concloure que anem bé, però no. Segur que avançarem quan el català tingui un estat que el protegeixi, com fan tots els estats del món amb les llengües que es parlen en els seus territoris. Però a l'estat espanyol no ho fan senyora Díaz. L'estat espanyol és l'únic estat dels 32 de l'Espai Schengen que NO reconeix com a oficials les llengües pròpies parlades per més del 10 per cent dels seus ciutadans. Això vol dir que la transició, entre molts altres dèficits, no ha arribat als nivells de democràcia lingüística que SÍ que han assolit la resta de països europeus.

Segur que la senyora Susana Díaz no s'ha llegit l'informe sinó no s'hauria atrevit a parlar de «privilegis» de l'estat vers Catalunya. O potser sí que s'hauria atrevit, perquè potser comparteix la visió centralitzadora, homogeneïtzadora de l'estat espanyol que menysté la llengua habitual d'una tercera part dels seus ciutadans i ves a saber si comparteix també els atacs a la llengua cada vegada més freqüents amb el clar

objectiu d'impedir el seu desenvolupament natural.

No m'he volgut quedar amb el dubte i he consultat el document «Hacia una estructura federal del estado», dit més senzillament, «Documento de Granada». Per si algú albirava alguna possibilitat de canvi a l'estat espanyol si el senyor Sánchez aconseguís el proper dia 2 de març la seva investidura com a president del govern, que se n'oblidi. L'esmentat document del PSOE ratifica l'oficialitat ÚNICA del castellà i el DEURE de saber-lo en una situació que no es correspon a una estructura federal de l'estat.

Senyors i senyores del PSOE, barons i soldats rasos, no facin més el ridícul parlant dels privilegis que tenim els catalans i no contribueixin a ser un estat ranci, antic, injust pel que fa al tractament de les llengües dels seus ciutadans. La falta de respecte per la llengua i la cultura dels altres és el símbol de l'autoritarisme i la negació de tots els valors de la república. Em permeto suggerir-los que llegeixin l'esmentat informe. Segur que n'aprendran moltes coses. I que consti que no ho dic per cap interès personal perquè formo part del col·lectiu de 2 milions de persones que comptem els dies per deixar de ser un motiu de preocupació per a tots vostès. (15/02/16)

Teresa Casals

Cafè turc

A finals del segle passat vaig visitar per primer cop Istanbul. Entre les nombroses descobertes del pont entre orient i occident que és l'antiga Constantinoble, em sorprengué concretament la diferent forma de fer el cafè dels turcs. Encara recordo vivament, com en una ampla cafeteria turca de l'avinguda Divan Yolu, molt a prop de Sultan Ahmet, vaig engolir com si fos un espresso una tassa de cafè turc fins al fons.

No crec que oblidi mai l'aspror del marro; per sempre més ha estat per a mi aquesta experiència gastronòmica, motiu de prudència.

Segurament, a aquesta alçada, us estareu preguntant que té a veure la meva particular passió turca amb la política catalana. Doncs la resposta és justament l'excés de marro i la falta de cafè.

Des de l'estiu passat, amb l'èpica formació de la llista transversal de Junts pel Sí, hem assistit a una evaporació progressiva de la idea original. Recordareu perfectament que es parlava de fer una llista de país, plena d'independents, gent amb mèrit i capacitat, que representés la complexa i diversa societat catalana. Noms com Raül Romeva, Lluís Llach, Muriel Casals i Carme Forcadell semblaven avalar-ho. Després la composició final de les llistes, ja denotava que les coses ben bé no eren el que semblaven, i el poder dels partits, CDC i ERC, van copar pactadament la gairebé totalitat dels llocs. Tot plegat, sumits en la gran il·lusió, semblava una qüestió menor. Amb l'atropellada composició del govern, després de tres mesos d'espera; es posà de manifest que la qüestió dels

independents anava encara més a la baixa, i només Romeva aconseguia cartera de conseller. Llavors, sumits en el neguit que ens produïa una possible repetició de les eleccions, vam respirar alleugerits, i no vam qüestionar el poc o escàs nivell de molts dels consellers que teòricament han de conduir la pàtria a la llibertat.

En aquesta darrera fase, veiem com convergents i republicans van nomenant delegats territorials de les distintes conselleries, amb l'únic criteri de la filiació política; esdevenint doncs aquests, mers comissaris polítics al territori.

Aquí ja hi ha hagut alguna veu discordant, com per exemple la del diputat independent, Germà Bel, que ja qüestiona obertament que siguin els partits els que nomenin als delegats territorials. Com bé diu Bel, un país que fa això no apunta bé.

No havíem quedat que faríem un país nou? Algú ha vist mai fer quelcom de nou repetint els errors del passat? No seria desitjable comptar en el govern, que pretesament ha de fer la desconexió amb Espanya, amb els millors elements possibles? És normal escollir consellers/eres per parentiu directe amb càrrecs de partit o per nexes de confiança amb consellers anteriors, encara que els manqui experiència, formació i coneixement del sector? Qui va a la batalla sense els seus millors soldats?

Són moltes les preguntes, i cadascú pot trobar les seves respostes. En una societat occidental del primer terç del segle XXI, sembla que la democràcia està segrestada pels

partits polítics i el seu cada cop més escàs nombre de militants. A finals de l'any passat vam assistir a l'esperpent que encara no 4.000 militants de la CUP decidien si un candidat, Mas, votat per un milió i mig de persones, podia ser president de Catalunya o no.

Ara veiem com els pocs milers de militants d'ERC i de CDC esdevenen la pedrera que dona fisonomia a un govern que tantes il·lusions té dipositades i que tanta responsabilitat assumeix. Tot plegat no sembla la solució més intel·ligent per superar una cruïlla històrica d'aquesta mida.

Fa temps que dic, i els meus llargs anys de militància política m'ho avalen, que bona part de la gent capaç, preparada i dinàmica, s'allunyen de la militància política. El descrèdit en general de la política, accentuat per la corrupció, fa que els partits es buiden d'aquella saba que els donava vida d'antuvi. Ara, exceptuant honroses excepcions, queden en la militància, molts nostàlgics de les sigles, bastants *hooligans*, i lamentablement massa elements que busquen en la política recompenses pecuniàries i d'ego, que no saben aconseguir en la vida civil.

Com us deia al principi, desaparegut el líquid del cafè turc, només queda el marro, aspre, terròs i amarg. Lamentablement, els nostres partits cada cop tenen més marro i menys cafè. Com diu Germà Bel, no apunta bé.

(24/02/16)

Jaume Fernàndez

Cens electoral

Un país nou mereix dinàmiques noves. No podem pretendre fer un país nou amb una societat treballada amb valors espanyols com a sinònim d'arcaic. Cal que reconeguem que part de la nostra manera de pensar (com a societat) és producte d'una democràcia condicionada per la dictadura i cal que no esperem d'aquest sistema atribucions que mai podrà tenir.

Hem de poder repensar de nou quines competències li donem a l'administració pública i quines ens reservem a la nostra decisió. La primera és la base electoral: hom pot votar, però votar té un valor. Aquest valor social del vot ha d'estar premiat, ha de poder ser un mèrit tenir criteri i opinió social de com han de funcionar les coses entre tots.

El cens electoral és un bon element democràtic

per poder treballar nous valors. Hom té la possibilitat d'inscriure's en el cens previ a les eleccions; per tant tothom manté el dret a vot, però li cal fer un esforç.

Aquesta base de dades permet ser usada com a mèrit quan algú vol optar a una plaça de funcionari: si no ets al registre electoral, és a dir, no participes de les decisions col·lectives, perquè vols optar a un lloc de treball a l'administració pública, per exemple?

Tanmateix, aquest cens genera una base electoral més qualificada en els resultats que s'obtinguin. És a dir, l'univers de votants es redueix a un univers predisposat a contribuir en l'organització social i dóna sentit al vot en blanc, ja que és un vot insatisfet amb l'oferta presentada. Avui dia, és difícil discernir quina proporció d'insatisfacció sobre l'oferta hi ha respecte

del passotisme general.

Un cens com aquest també ajuda a reduir en els següents comicis la despesa publicitària i propagandística de les formacions polítiques. Es poden generar campanyes més específiques durant els 15 dies de rigor. Per altra banda, la campanya institucional per inscriure's al cens pot ser més blanca i menys dubtosa que fins ara.

Disposar d'un cens electoral no fa una societat menys democràtica: de fet, la primera democràcia del món en disposa d'un. I des del punt de vista nacional, pot permetre llegir els resultats d'un referèndum amb un criteri més curós: decidiran els ciutadans que volen decidir.

(25/02/16)

Ferran Pujol

Dimarts
15
de març
20:30 h

a la Sala Modernista del Casino de Vic

CAMÍ CAP A LA INDEPENDÈNCIA: ON SOM?

IGNASI PLANAS

President de Reagrupament

Reagrupament

Independència i democràcia

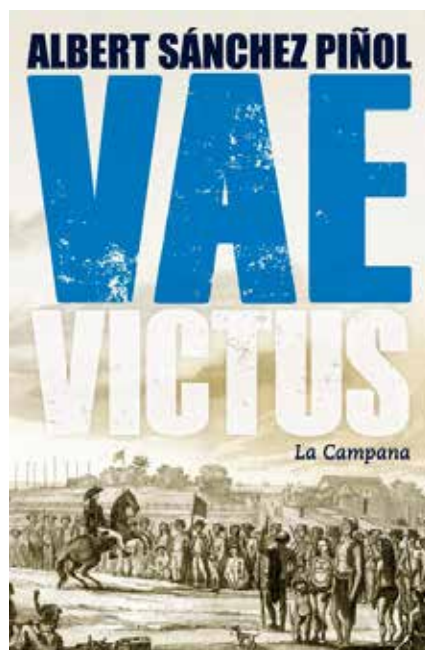
Reagrupa't a www.reagrupament.cat

"Vae victus", les aventures del supervivent Martí Zuviría

Albert Sánchez Piñol, *Vae Victus*, traducció de Xavier Pàmies, La Campana, Barcelona, 2015

La nova novel·la de Sánchez Piñol no és tan sols la segona part de *Victus*. Som davant d'una novel·la històrica amena i rigorosa, que expressa l'avanç cap a la maduresa del protagonista i eixampla l'abast geogràfic de la primera entrega. Temporalment, la història continua després de l'11 de setembre de 1714 i la narració va avançant, amb alguns salts, fins més enllà de la meitat del segle XVIII. El protagonista, Martí Zuviría, marcat per la derrota catalana —fins i tot físicament— i les greus pèrdues familiars que hi va patir, és un supervivent, que és tornat a posar a prova, un cop aconsegueix fugir viu de Barcelona.

Les aventures de Zuviría pels diversos indrets on transcorre l'acció són descrites amb l'humor i la desimboltura narratives habituals de Sánchez Piñol, que en aquest llibre mostra una gran habilitat per congregar els més diversos personatges històrics del segle XVIII. Hi retrobem alguns dels de *Victus*, vistos des de la perspectiva zuviriana: el noble general Villarroel, l'odiós Verboom, l'intrigant duc de Berwick, el despòtic Felip V, l'aprofitat Carles III d'Àustria —anomenat *Karlangues*—, etc. A més, ara hi apareixen nous personatges rellevants de la nostra història, com Pere Joan Barceló, més conegut com a *Carraslet*, de qui Sánchez Piñol aconsegueix llevar l'estigma de bandoler saltamarges i el resitua en la seva condició de digne combatent per les llibertats catalanes. Així mateix, hi ha una breu però bella aparició de Francesc Castellví, a qui l'autor ret un merescut homenatge, com a cronista essencial de la guerra de successió ("no és que la gent tingui por de parlar; és que té por de pensar", afirma després del setge). I encara altres personatges històrics molt diversos com George Chicken, Frederic II de Prússia, Joseph Banks, Thomas Cook, etc.

L'obra s'estructura en quatre parts (*Americanus, Hispaniënsis, Magna Parens i Australis*), que corresponen als indrets principals de l'acció descrita, respectivament: Amèrica; Navarra i Catalunya; Barcelona; Anglaterra i Nova Zelanda. La primera part —la més extensa i reeixida, amb diferència— es localitza essencialment a Carolina del Sud i les aventures del bo d'en Zuvi *Camesllargues* s'emmarquen en l'episodi històric de la guerra dels indis yama o yamassis contra els colons anglesos l'any 1715. Aquest episodi —molt ben treballat i documentat— presenta un desenvolupament narratiu molt més complet que la resta: ofereix oportunes descripcions ("a Amèrica tot era nou i provisional. La Història encara no havia arribat a aquell continent, i això es notava en l'absència d'edificis de pedra"; "La praderia americana és l'amabilitat del món") i aporta una rica interacció entre els personatges (un altre cop, Zuviría troba una noia i s'afilla un infant abandonat). De fet, aquest desequilibri entre les diverses parts de la novel·la és la seva principal feblesa, que s'aguditza a l'última, en què el llibre sembla situar-se a les antípodes no tan sols per la localització geogràfica de l'acció.

Ara bé, això és molt menor al

costat de la magnífica estona de lectura que ofereix gràcies al dinamisme de la prosa i els diàlegs; l'encert en la manipulació de la trama (cal destacar, per exemple, l'enginyosa peripècia relativa al pèrfid Verboom, que, a més, lliga dues parts); l'humor i la lucidesa que acompanyen el protagonista, proper a la novel·la picaresca ("l'únic dia alegre de les guerres és el primer"); i, per descomptat, la recuperació d'una etapa clau de la nostra història. En síntesi, l'obra conté els encerts de *Victus*, tot i que manté l'enutjós personatge de Waltraud, l'amanuense del protagonista, que esdevé un recurs metaliterari del qual s'abusa (i en aquesta segona novel·la més que a la primera). A més, ara apareixen unes notes a peu de pàgina, escrites per un suposat curador del text, que matisen la informació històrica del relat susceptible d'esbiaixament per part del seu narrador. Des del punt de vista històric, són impecables; des del punt de vista literari, prescindibles. Així mateix, ja vaig escriure al comentari sobre *Victus* (vegeu *La Veu*, núm. 28) que no comprenc per què la llengua original de l'obra ha de ser el castellà, però l'eficàcia de la traducció de Xavier Pàmies ho converteix en pura anècdota.

La metàfora de la repressió colonial britànica sobre els indis yama assimilable a la repressió espanyola sobre els catalans és inevitable, a més de produir-se en moments històrics gairebé simultanis (principis del segle XVIII). Però hi ha una diferència important: els yama van desaparèixer com a poble indígena d'Amèrica, en canvi els catalans continuem tossudament alçats al nostre triangle de territori situat al sud de la vella Europa. El poble català, sense Estat propi ni seient a l'ONU, és una col·lectivitat supervivent, com ho és Zuviría, ell mateix gairebé metàfora literària de la nació catalana. Deixant un moment de banda la literatura, espero que el poble català faci més que sobreviure i ben aviat pugui esdevenir lliure.